

บทที่ 4

งบแสดงแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน

ในบทนี้จะยังคงทำความเข้าใจในรายงานประจำปี ในเรื่องของงบแสดงแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียนสุทธิ (Statement of Sources and uses of net working capital) ความสำคัญของงบนี้ ซึ่งให้ผู้บริหารทราบว่า เงินทุนหมุนเวียนได้มาจากทางใดบ้าง และได้ถูกนำไปใช้อย่างไร จากความรู้ที่ผู้บริหารสามารถทำแผนสำหรับอนาคตได้ กระประมาณเงินทุนหมุนเวียนในอนาคตในเรื่องของการขยายหรือทดแทนเครื่องจักรและอุปกรณ์ การช่วยชำระหนี้สินระยะยาวและการจ่ายปันผล

แม้ว่าถ้าใครจะมีความสำคัญต่อธุรกิจมาก แต่ก็มีปัจจัยอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานของธุรกิจ ตัวอย่าง บริษัทอาจได้รับผลตอบแทนต่อการลงทุนในอัตราที่เพียงพอ แต่ขณะเดียวกันฐานะของเงินทุนหมุนเวียนกลับเลวร้ายลง ก่อให้ธุรกิจประสบความยุ่งยากเนื่องจากสินทรัพย์ส่วนใหญ่ของธุรกิจอยู่ในรูปสินทรัพย์ถาวรหรือเงินลงทุนระยะยาว ทำให้บริษัทถูกผูกมัดในการที่จะดำเนินงานอย่างอิสระ เพื่อให้เกิดความคล่องตัว ธุรกิจจำเป็นต้องก่อหนี้สินเพิ่มขึ้น อาจจะมีหนี้สินจนกระทั่งไม่สามารถจัดการงานได้อย่างถูกต้อง

บ่อยทีเดียวที่ธุรกิจที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว จะเผชิญกับปัญหาการขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน ถ้าไรอาจจะเพิ่มขึ้น แต่ธุรกิจไม่มีความคล่องตัวเพียงพอ ในการขยายโรงงานเพื่อสนองต่อความต้องการหรือยอดขายที่เพิ่มขึ้น เพื่อให้เกิดความคล่องตัว ธุรกิจอาจก่อหนี้สินอย่างมาก ผลก็คือประโยชน์ของเจ้าของที่จะได้รับจะลดลง พร้อมกับความเสี่ยงภัยที่สูงขึ้น

เงินทุนหมุนเวียน (Working Capital) หมายถึงผลต่างของสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียนของกิจการ หรืออาจเรียกว่าเงินทุนหมุนเวียนสุทธิ ในการดำเนินกิจการเงินทุนหมุนเวียนจะเป็นที่สนใจของผู้บริหาร เนื่องจากมีส่วนสำคัญที่ทำให้กิจการดำเนินงานได้ต่อไปโดยไม่หยุดชะงัก มีกำไรและอยู่ในสภาพที่จะสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด คือสามารถรักษาสถานะการเงินของกิจการไว้ได้ เหตุนี้ผู้บริหารจึงสนใจการเปลี่ยนแปลงของเงินทุนหมุนเวียนอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากการวิเคราะห์เงินทุนหมุนเวียนจะช่วยให้ธุรกิจดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงเงินทุนหมุนเวียน (Statement of Changes in Net Working Capital)

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงเงินทุนหมุนเวียน เป็นงบที่แสดงการเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์หมุนเวียน และหนี้สินหมุนเวียนในงวดบัญชีหนึ่ง ๆ โดยนำสินทรัพย์หมุนเวียน และหนี้สินหมุนเวียนในวันต้นงวดกับวันสิ้นงวดมาเปรียบเทียบกัน เพื่อกำหนดหาว่ามีการเพิ่มขึ้นหรือลดลง และมีผลต่อเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้นหรือลดลง ดังนั้นก่อนจะจัดทำงบแสดงแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน มักจะจัดทำงบแสดงการเปลี่ยนแปลงเงินทุนหมุนเวียนขึ้นก่อน

จากความหมายที่ว่าเงินทุนหมุนเวียน หมายถึง ผลต่างของสินทรัพย์หมุนเวียน และหนี้สินหมุนเวียน ดังนั้นเงินทุนหมุนเวียนจะเพิ่มขึ้นเมื่อสินทรัพย์หมุนเวียนเพิ่มขึ้นและหนี้สินหมุนเวียนลดลง และเงินทุนหมุนเวียนจะลดลง เมื่อสินทรัพย์หมุนเวียนลดลงและหนี้สินหมุนเวียนเพิ่มขึ้น

ตัวอย่างงบแสดงการเปลี่ยนแปลงเงินทุนหมุนเวียน

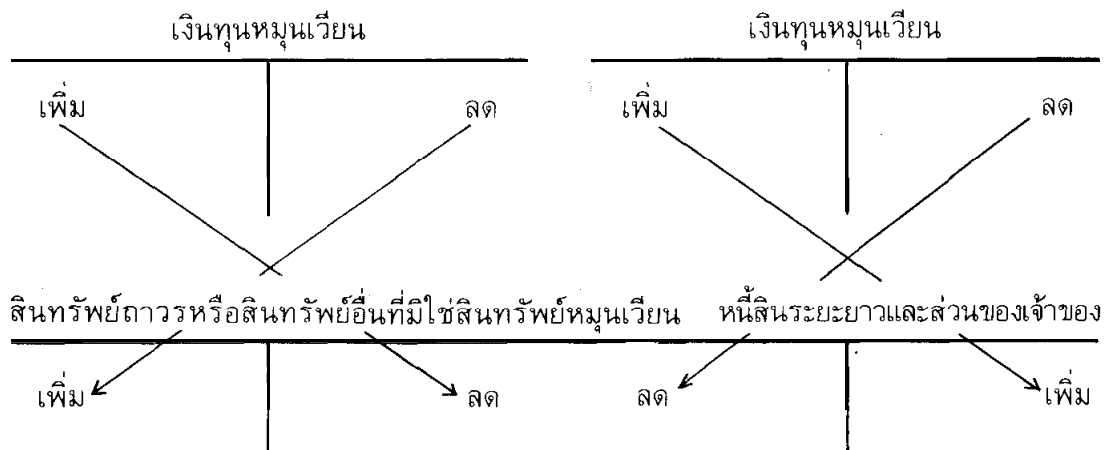
บริษัท สมใจ จำกัด งบแสดงการเปลี่ยนแปลงเงินทุนหมุนเวียน สำหรับปี สิ้นสุด 31 ธันวาคม 2535

	2535	2534	เงินทุนหมุนเวียน	
			เพิ่มขึ้น	ลดลง
สินทรัพย์หมุนเวียน				
เงินสด	5,200	4,400	300	
เงินลงทุนชั่วคราว	1,200	1,200		
ลูกหนี้	10,600	10,200	400	
สินค้าคงเหลือ	29,200	28,800	400	
ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า	1,200	1,200		
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	<u>47,400</u>	<u>45,800</u>		
หนี้สินหมุนเวียน				
เจ้าหนี้	6,400	4,800		1,600
ตัวเงินจ่าย	7,800	5,600		2,200
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	3,200	3,400	200	
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	1,000	<u>800</u>		200
รวมหนี้สินหมุนเวียน	18,400	14,600		
เงินทุนหมุนเวียน	29,000	31,200		
เงินทุนหมุนเวียนลดลง			2,200	
			<u>4,000</u>	<u>4,000</u>

จากงบแสดงการเปลี่ยนแปลงเงินทุนหมุนเวียน แสดงให้เห็นถึงเงินทุนหมุนเวียนลดลง 2,200 บาท แต่ไม่ได้แสดงให้เห็นว่าเงินทุนหมุนเวียนได้มาอย่างไร และใช้ไปอย่างไรในระหว่างปี

งบแสดงแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน (Statement of Sources and Application of Funds)

งบแสดงแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน เป็นงบที่แสดงให้เห็นถึงแหล่งที่มาของเงินทุนหมุนเวียนที่กิจการมีอยู่ และแสดงการใช้เงินทุนหมุนเวียน ในงบนี้จะแสดงรายการเคลื่อนไหวของสินทรัพย์ถาวรหรือสินทรัพย์อื่นที่มีใช้สินทรัพย์หมุนเวียน หนี้สินระยะยาว และส่วนของเจ้าของที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของเงินทุนหมุนเวียน

จากรูปที่แสดงข้างต้น สรุปได้ว่า

- เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้นเนื่องจาก – สินทรัพย์ถาวรหรือสินทรัพย์อื่น ๆ ลดลง
- หนี้สินระยะยาวและส่วนของเจ้าของเพิ่มขึ้น
- เงินทุนหมุนเวียนลดลง เนื่องจาก – สินทรัพย์ถาวรหรือสินทรัพย์อื่น ๆ เพิ่มขึ้น
- หนี้สินระยะยาวและส่วนของเจ้าของลดลง

เช่นกิจการซื้อเครื่องใช้สำนักงานเป็นเงินสด 10,000 บาท กิจการได้สินทรัพย์ถาวรเพิ่มขึ้น แต่ขณะเดียวกันเงินสด ซึ่งเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนลดลง ซึ่งมีผลทำให้เงินทุนหมุนเวียนของกิจการลดลงด้วย

แหล่งที่มาของเงินทุนหมุนเวียน

1. ภายในกิจการ

- 1.1 กำไรสุทธิจากการดำเนินงาน
- 1.2 การขายสินทรัพย์ถาวร
- 1.3 การขายหลักทรัพย์ระยะยาว

2. เจ้าหนี้

2.1 จากการกู้ยืมระยะยาว

3. เจ้าของกิจการ

3.1 การลงทุนเพิ่ม หรือการจำหน่ายหุ้นเพิ่ม

จะเห็นได้ว่า แหล่งที่มาของเงินทุนหมุนเวียน เป็นผลมาจากการที่สินทรัพย์ถาวรหรือสินทรัพย์ที่มีใช้สินทรัพย์หมุนเวียนลดลง และหนี้สินระยะยาวและส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น

แหล่งใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน

1. ภายในกิจการ

1.1 ขาดทุนสุทธิจากการดำเนินงาน

1.2 ซื้อสินทรัพย์ถาวร หรือสินทรัพย์อื่นที่มีใช้สินทรัพย์หมุนเวียน

2. เจ้าหนี้

2.1 จ่ายชำระเงินกู้ หรือการไถ่ถอนหนี้ระยะยาว

3. เจ้าของกิจการ

3.1 การลดทุน หรือถอนใช้ส่วนตัว

3.2 การจ่ายปันผล เป็นเงินสด

จะเห็นได้ว่าแหล่งใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน เป็นผลมาจากการที่สินทรัพย์ถาวรหรือสินทรัพย์อื่นที่มีใช้สินทรัพย์หมุนเวียนเพิ่มขึ้น และหนี้สินระยะยาวและส่วนของผู้ถือหุ้นลดลง

รายการที่ไม่มีผลกระทบต่อเงินทุนหมุนเวียน

1. การคำนวณหาเงินทุนหมุนเวียนที่ได้จากการดำเนินงาน

ในการคำนวณหาผลกำไรสุทธิจากการดำเนินงานที่ทำให้เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น มีบางรายการที่มีผลกระทบต่อบัญชีกำไรขาดทุน แต่ไม่มีผลกระทบต่อเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งจะต้องปรับปรุงโดยการนำรายการเหล่านั้นมาบวกกลับคืนกำไรสุทธิ หรือหักกลับยอดกำไรสุทธิ เพื่อคำนวณหาเงินทุนหมุนเวียนที่ได้มาจากการดำเนินงาน รายการปรับปรุงเหล่านี้ได้แก่

1.1 ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวร

ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวรซึ่งถือเป็นค่าใช้จ่ายแสดงในบัญชีกำไรขาดทุน ค่าเสื่อมราคาที่เกิดขึ้นมิได้เป็นการใช้เงินทุนหมุนเวียนแต่อย่างใด ดังนั้นจะต้องปรับปรุงโดยการนำค่าเสื่อมราคามาบวกกลับคืนกำไรสุทธิ

1.2 การจำหน่ายสินทรัพย์ออกจากบัญชี

การจำหน่ายสินทรัพย์ออกจากบัญชี โดยแสดงไว้เป็นค่าใช้จ่ายในบัญชีกำไรขาดทุน จะมีผลทำให้กำไรสุทธิของกิจการลดลงเท่ากับจำนวนที่ตัดบัญชีสินทรัพย์ที่จำหน่ายออกจากบัญชี ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัท ค่าความนิยมนามิตริสทธิ สิทธิบัตร เป็นต้น ซึ่งรายการเหล่านี้มิได้ทำให้เงินทุนหมุนเวียนของกิจการลดลงแต่อย่างใด ดังนั้นจะต้องปรับปรุงโดยการนำรายการเหล่านั้นมาบวกกลับคืนกำไรสุทธิ

1.3 ผลขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์ถาวร หรือสินทรัพย์อื่นที่มีใช้สินทรัพย์หมุนเวียน

รายการนี้ได้แสดงไว้เป็นค่าใช้จ่ายในบัญชีกำไรขาดทุนมีผลทำให้กำไรสุทธิของกิจการลดลงเท่ากับจำนวนผลขาดทุนดังกล่าว ดังนั้นรายการนี้จะต้องนำมาบวกกลับคืนกำไรสุทธิ เพื่อหากำไรจากการดำเนินงานที่ทำให้เงินทุนหมุนเวียนเปลี่ยนแปลง เพราะผลขาดทุนนี้ไม่ได้ทำให้เงินทุนหมุนเวียนลดลงแต่อย่างใด

1.4 ผลกำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์ถาวรหรือทรัพย์สินอื่น ที่มีใช้สินทรัพย์หมุนเวียน

รายการนี้ได้แสดงไว้เป็นรายได้ในบัญชีกำไรขาดทุนมีผลทำให้กำไรสุทธิของกิจการเพิ่มขึ้นเท่ากับจำนวนผลกำไรดังกล่าว ดังนั้น รายการนี้จะต้องนำมาหักออกจากกำไรสุทธิ เพื่อหากำไรจากการดำเนินงานที่ทำให้เงินทุนหมุนเวียนเปลี่ยนแปลง เพราะผลกำไรนี้ได้รวมอยู่ในเงินสดที่ได้รับมาจากการขายสินทรัพย์ถาวรนั้น ซึ่งแสดงไว้เป็นรายการหนึ่งในแหล่งที่มาของเงินทุนหมุนเวียน

ในกรณีที่กิจการมีผลขาดทุนสุทธิ รายการปรับปรุงต่าง ๆ ที่กล่าวข้างต้นก็จะต้องนำมาบวกหรือหักกับผลขาดทุนสุทธิของกิจการเช่นเดียวกัน เพื่อที่จะได้คำนวณหาเงินทุนหมุนเวียนที่ใช้ไปในการดำเนินงาน

2. การตีราคาสินทรัพย์ให้สูงขึ้นหรือลดลง

ในระหว่างปีกิจการอาจมีการตีราคาสินทรัพย์ให้สูงขึ้นหรือลดลง โดยการปรับปรุงกับบัญชีกำไรสะสม เช่น ตีราคาที่ดินให้สูงขึ้น การจำหน่ายค่าความนิยมออกจากบัญชี เป็นต้น รายการเหล่านี้จะไม่กระทบต่อเงินทุนหมุนเวียน และไม่ต้องนำมาแสดงในงบแสดงแหล่งที่มา และใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน

ตัวอย่าง กิจการตีราคาที่ดินเพิ่มขึ้น 50,000 บาท หลักในการบันทึกบัญชีจะกระทำโดย

เดบิต	ที่ดิน	50,000	
	เครดิต	กำไรสะสม	50,000

3. การเปลี่ยนแปลงของบัญชีประเภทไม่หมุนเวียน (Noncurrent) ที่มีผลทำให้บัญชีประเภทไม่หมุนเวียนเปลี่ยนแปลง

บัญชีประเภทไม่หมุนเวียน ได้แก่ สินทรัพย์ถาวรและสินทรัพย์อื่นที่มีใช้สินทรัพย์หมุนเวียน หนี้สินระยะยาวและส่วนของผู้ถือหุ้น เช่น การออกหุ้นกู้เพื่อซื้อสินทรัพย์ถาวร การจ่ายหุ้นปันผล เป็นต้น

การวิเคราะห์และการตีความหมาย

ในการวิเคราะห์รายการสินทรัพย์ถาวร และสินทรัพย์อื่นที่มีใช้สินทรัพย์หมุนเวียน หนี้สินระยะยาวและส่วนของผู้ถือหุ้นในงบดุลเปรียบเทียบ เพื่อที่จะวิเคราะห์แหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียนนั้น ถ้ารายการทางบัญชีมิได้แสดงให้เห็นว่ามีสิ่งนอกเหนือเป็นพิเศษเกิดขึ้น ให้ถือว่ารายการที่เกิดขึ้นเป็นรายการปกติทางบัญชี เช่น สินทรัพย์ถาวรเพิ่มขึ้น แสดงว่าในระหว่างปีกิจการได้ซื้อสินทรัพย์ถาวร แต่ถ้าสินทรัพย์ถาวรลดลงแสดงว่าในระหว่างปีกิจการได้มีการขายสินทรัพย์ถาวร หรือถ้าหุ้นเพิ่ม (กรณีกิจการเจ้าของคนเดียว) ก็แสดงว่าเป็นกำไรสุทธิประจำปีของกิจการ เป็นต้น แต่ถ้ามีรายละเอียดเพิ่มเติมจะต้องนำมาพิจารณาเสียก่อน เช่น หุ้นของกิจการเพิ่มขึ้น โดยปกติจะตีความหมายว่ากิจการได้จำหน่ายหุ้นเพิ่ม ซึ่งจะเป็นที่มาของเงินทุนหมุนเวียนรายการหนึ่ง แต่ถ้ามีรายละเอียดเพิ่มเติมว่าในระหว่างปีกิจการได้มีการจ่ายหุ้นปันผล ดังนั้นรายการหุ้นของกิจการเพิ่มขึ้นจึงไม่มีผลกระทบต่อเงินทุนหมุนเวียนของกิจการแต่อย่างใด

การปรับปรุงยอดสินทรัพย์และหนี้สินระหว่างปี

สินทรัพย์ถาวรและสินทรัพย์อื่นที่มีใช้สินทรัพย์หมุนเวียน หรือหนี้สินระยะยาว อาจมีการเปลี่ยนแปลงในระหว่างงวด โดยที่ได้รับเงินทุนหมุนเวียนไม่เท่ากับจำนวนที่เปลี่ยนแปลง เช่น การขายสินทรัพย์ถาวรสูงกว่าราคาตามบัญชี (Book Value) ทำให้กิจการได้รับเงินทุนหมุนเวียน (เงินสด หรือลูกหนี้) สูงกว่าราคาของสินทรัพย์ถาวร เป็นต้น

ตัวอย่างการจัดทำงบแสดงแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน

ตัวอย่างที่ 1

บริษัท รม จำกัด

งบดุล

ณ 31 ธันวาคม 2535

	2535	2514
สินทรัพย์		
เงินสด	26,720	20,920
ลูกหนี้	22,840	19,120
สินค้า	27,760	26,880
เงินลงทุนในบริษัทย่อย	26,000	—
สินทรัพย์ถาวร (สุทธิ)	47,280	44,240
ค่าความนิยม	<u>—</u>	<u>6,000</u>
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>150,600</u>	<u>117,160</u>
เจ้าหนี้	13,440	12,640
ค่าแรงงานค้างจ่าย	3,320	3,480
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	14,400	11,200
เงินปันผลค้างจ่าย	2,000	2,400
หนี้สินระยะยาว	38,000	18,400
ทุนหุ้นสามัญ	38,000	34,000
กำไรสะสม	<u>41,440</u>	<u>35,040</u>
	<u>150,600</u>	<u>117,160</u>

บริษัท ราม จำกัด
งบกำไรขาดทุน
สำหรับปี สิ้นสุด 31 ธันวาคม 2535

ขาย	234,240
ต้นทุนขาย	<u>128,600</u>
กำไรขั้นต้น	105,640
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	<u>71,120</u>
กำไรสุทธิจากการดำเนินงาน	34,520
ดอกเบี้ยจ่าย	<u>1,400</u>
	33,120
กำไรจากการขายสินทรัพย์ถาวร	<u>2,080</u>
กำไรสุทธิก่อนหักภาษีเงินได้	35,200
ภาษีเงินได้	<u>14,400</u>
กำไรสุทธิ	<u>20,800</u>

ข้อมูลเพิ่มเติมมีดังนี้

- 1) ค่าใช้จ่ายดำเนินงานในงบกำไรขาดทุนได้รวมค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวรอยู่ด้วยจำนวน 5,000 บาท
- 2) ระหว่างปี 2535 ขายสินทรัพย์ถาวรไปจำนวนหนึ่งสินทรัพย์ถาวรจำนวนนี้มีราคาทุน 12,600 บาท และมีค่าเสื่อมราคาสะสม 7,480 บาท
- 3) ระหว่างปี 2535 บริษัทตัดบัญชีค่าความนิยมหมดทั้งจำนวนผ่านบัญชีกำไรสะสม
- 4) ระหว่างปี 2535 บริษัทจ่ายเงินปันผลเป็นหุ้น 4,000 บาท และจ่ายเป็นเงินสด 4,400 บาท

ให้ทำ

1. งบแสดงการเปลี่ยนแปลงเงินทุนหมุนเวียนปี 2535
2. งบแสดงแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน ปี 2535

วิธีทำ

บริษัท งาม จำกัด งบแสดงการเปลี่ยนแปลงเงินทุนหมุนเวียน สำหรับปี สิ้นสุด 31 ธันวาคม 2535

	2535	2534	เงินทุนหมุนเวียน	
			เพิ่มขึ้น	ลดลง
สินทรัพย์หมุนเวียน				
เงินสด	26,720	20,920	5,800	
ลูกหนี้	22,840	19,120	3,720	
สินค้า	27,760	<u>26,880</u>	880	
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	77,320	66,920		
หนี้สินหมุนเวียน				
เจ้าหนี้	13,440	12,640		800
ค่าแรงงานค้างจ่าย	3,320	3,480	160	
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	14,400	11,200		3,200
เงินปันผลค้างจ่าย	<u>2,000</u>	2,400	400	
รวมหนี้สินหมุนเวียน	<u>33,160</u>	29,720		
เงินทุนหมุนเวียน	<u>44,160</u>	37,200		
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น				<u>6,960</u>
			<u>10,960</u>	<u>10,960</u>

วิธีทำงบแสดงการเปลี่ยนแปลงเงินทุนหมุนเวียน

การทำงบแสดงการเปลี่ยนแปลงเงินทุนหมุนเวียน จะพิจารณาเฉพาะการเปลี่ยนแปลงรายการในสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียน ว่ามีผลทำให้เงินทุนหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลง กล่าวคือ เงินทุนหมุนเวียนจะเพิ่มขึ้น เมื่อสินทรัพย์หมุนเวียนเพิ่มขึ้นและหนี้สินหมุนเวียนลดลง

ดังเช่น เงินสดเพิ่มขึ้น 5,800 บาท ทำให้เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น 5,800 บาท
 ลูกหนี้เพิ่มขึ้น 3,720 บาท ทำให้เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น 3,720 บาท
 สินค้าเพิ่มขึ้น 880 บาท ทำให้เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น 880 บาท
 ค่าแรงค้างจ่ายลดลง 160 บาท ทำให้เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น 160 บาท
 เงินปันผลค้างจ่ายลดลง 400 บาท ทำให้เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น 400 บาท
 และเงินทุนหมุนเวียนจะลดลง เมื่อสินทรัพย์หมุนเวียนลดลง และหนี้สินหมุนเวียนเพิ่มขึ้น
 ดังเช่น เจ้าหนี้เพิ่มขึ้น 800 บาท ทำให้เงินทุนหมุนเวียนลดลง 800 บาท
 ภาษีเงินได้ค้างจ่ายเพิ่มขึ้น 3,200 บาท ทำให้เงินทุนหมุนเวียนลดลง 3,200 บาท เมื่อนำ
 มารวมกันแล้วปรากฏว่าเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น 6,960 บาท

บริษัท งาม จำกัด
งบแสดงแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน
สำหรับปี สิ้นสุด 31 ธันวาคม 2535

แหล่งที่มาของเงินทุนหมุนเวียน

จากการดำเนินงาน (1)

 กำไรสุทธิ 20,800

 บวก ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวร 5,000

25,800

 หัก กำไรจากการขายสินทรัพย์ถาวร 2,080 23,720

 ขายสินทรัพย์ถาวร (3.1) 7,200

 เงินกู้ระยะยาว (5) 19,600 50,520

แหล่งใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน

 เงินลงทุนในบริษัทย่อย (2) 26,000

 ซื้อสินทรัพย์ถาวร (3.2) 13,160

 จ่ายเงินปันผลเป็นเงินสด (7) 4,400 43,560

เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น 6,960

การวิเคราะห์เงินทุนหมุนเวียนที่เคลื่อนไหวระหว่างปี 2535 จะพิจารณาเฉพาะรายการสินทรัพย์ถาวรและสินทรัพย์อื่นที่มีใช้สินทรัพย์หมุนเวียน ทั้งนี้สินระยะยาวและส่วนของผู้ถือหุ้นดังนี้

- 1) เงินทุนหมุนเวียนจากการดำเนินงาน ได้มาจากกำไรสุทธิหลังภาษีเงินได้ จำนวน 20,800 บาท ซึ่งต้องปรับปรุงโดยการ บวก ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวร 5,000 บาท ซึ่งไม่กระทบต่อเงินทุนหมุนเวียน และ หัก กำไรจากการขายสินทรัพย์ถาวร 2,080 บาท เพราะไม่ใช่กำไรที่ได้จากการดำเนินงาน เมื่อคำนวณแล้วจะได้แหล่งที่มาของเงินทุนหมุนเวียนจากการดำเนินงาน 23,720 บาท ซึ่งมีผลทำให้เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น
- 2) เงินลงทุนในบริษัทย่อย ในปี 2534 ไม่มี แต่ในปี 2535 มีจำนวน 26,000 บาท แสดงว่าในระหว่างปี 2530 ก็มีการมีการลงทุนซื้อหุ้นในบริษัทย่อยจำนวน 26,000 บาท มีผลทำให้เงินทุนหมุนเวียนลดลง
- 3) สินทรัพย์ถาวร ในปี 2534 มีจำนวน 44,240 บาท แต่ในปี 2535 มีจำนวน 47,280 บาท เพิ่มขึ้น 3,040 บาท แสดงว่าต้องมีการซื้อสินทรัพย์ถาวรในระหว่างปี แต่จากข้อมูลเพิ่มเติมที่ให้มาสินทรัพย์ถาวรได้มีการขายไปจำนวนหนึ่งในระหว่างปี ดังนั้นจะต้องคำนวณหาราคาขายสินทรัพย์ถาวรในระหว่างปี 2535 เสียก่อนดังนี้

3.1 คำนวณหาราคาขายสินทรัพย์ถาวรในระหว่างปี

สินทรัพย์ถาวรที่ขายมีราคาทุน	12,600 บาท
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	<u>7,480 บาท</u>
ราคาตามบัญชี	5,120 บาท
กำไรจากการขายสินทรัพย์ถาวร	<u>2,080 บาท</u>
ราคาขายสินทรัพย์ถาวร	<u>7,200 บาท</u>

จากการพิจารณาข้อมูลในงบดุล แสดงให้เห็นว่ากิจการใช้หลักการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับค่าเสื่อมราคา โดยวิธีตัดค่าเสื่อมราคาจากบัญชีสินทรัพย์ถาวรโดยตรงโดยไม่เปิดบัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม การคำนวณหาราคาขายสินทรัพย์ถาวร อาจใช้วิธีวิเคราะห์จากการบันทึกการขายบัญชีเมื่อมีการขายสินทรัพย์ถาวรก็ได้ดังนี้

เดบิต เงินสด (หรือลูกหนี้) (5,120+2,080)	7,200
เครดิต สินทรัพย์ถาวร (ราคาตามบัญชี)	5,120
กำไรจากการขายสินทรัพย์ถาวร	2,080

3.2 คำนวนหาการซื้อสินทรัพย์ถาวรในระหว่างปี

สินทรัพย์ถาวรลดลง :

ค่าเสื่อมราคาประจำปี	5,000 บาท
เนื่องจากการขาย (ราคาตามบัญชี)	<u>5,120 บาท</u>
	10,120 บาท
สินทรัพย์ถาวรเพิ่มขึ้นระหว่างปี	<u>3,040 บาท</u>
สินทรัพย์ถาวรที่ซื้อมา	<u><u>13,160 บาท</u></u>

หรืออาจแสดงในรูปบัญชี

บัญชีสินทรัพย์ถาวร			
2535		2535	
1 ม.ค. ยกมา	44,240	ม.ค.-ธ.ค. เงินสด (หรือลูกหนี้)	5,120
ม.ค.-ธ.ค. เงินสด (หรือเจ้าหนี้)	13,160	31 ธ.ค. ค่าเสื่อมราคา	5,000
		ยกไป	47,280
	<u>57,400</u>		<u>57,400</u>

จากการคำนวณข้างต้นสรุปได้ว่า กิจการได้ใช้เงินทุนหมุนเวียน เพื่อซื้อสินทรัพย์ถาวร จำนวน 13,160 บาท และได้รับเงินทุนหมุนเวียนจากการขายสินทรัพย์ถาวร เป็นจำนวนเงิน 7,200 บาท

- 4) ค่าความนิยม ตัดผ่านบัญชีกำไรสะสมทั้งหมด ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อเงินทุนหมุนเวียน
- 5) หนี้สินระยะยาว ในปี 2534 มีจำนวน 18,400 บาท แต่ในปี 2535 มี 38,000 บาท เพิ่มขึ้น 19,600 บาท แสดงว่ากิจการได้ไปกู้ยืมมาในระหว่างปีมีผลทำให้เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น 19,600 บาท
- 6) ทุนหุ้นสามัญ ในปี 2534 มีจำนวน 34,000 บาท แต่ในปี 2535 มี 38,000 บาท เพิ่มขึ้น 4,000 บาท ซึ่งจากข้อมูลเพิ่มเติมในระหว่างปี 2535 กิจการได้จ่ายเงินปันผลเป็นหุ้น 4,000 บาท รายการนี้ไม่มีผลกระทบต่อเงินทุนหมุนเวียน
- 7) กำไรสะสม ในปี 2534 มีจำนวน 35,040 บาท แต่ในปี 2535 มี 41,440 บาท เพิ่มขึ้น 6,400 บาท ซึ่งสามารถวิเคราะห์รายละเอียดได้ดังนี้

บัญชีกำไรสะสม

2535		2535	
ม.ค.-ธ.ค. ค่าความนิยม	6,000	1 ม.ค. ยกมา	35,040
จ่ายหุ้นปันผล	4,000	31 ธ.ค. กำไรสุทธิประจำปี	20,800
จ่ายปันผลเป็นเงินสด	4,400		
31 ธ.ค. ยกไป	41,440		
	<u>55,840</u>		<u>55,840</u>

การจ่ายเงินปันผลเป็นเงินสด 4,400 บาท มีผลทำให้เงินทุนหมุนเวียนลดลง 4,400 บาท

ตัวอย่างที่ 2

บริษัท เอลิมชัย จำกัด งบดุลเปรียบเทียบ ณ 31 ธันวาคม

	2535	2534
สินทรัพย์		
เงินสด	105,000	83,000
ลูกหนี้ (สุทธิ)	18,000	16,000
สินค้า	118,600	80,000
ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า	1,200	1,000
ที่ดิน	20,000	—
เครื่องใช้สำนักงาน	90,000	80,000
ค่าเสื่อมราคาสะสม—เครื่องใช้สำนักงาน	<u>(6,000)</u>	<u>(4,000)</u>
	<u>346,800</u>	<u>256,000</u>
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		
เจ้าหนี้	5,000	4,000
เงินปันผลค้างจ่าย	10,000	2,000
ตัวเงินจ่าย (ครบกำหนด 31 ก.ค. 2538)	62,000	—
ทุนหุ้นสามัญ	183,000	160,000
กำไรสะสม	89,800	<u>90,000</u>
	<u>346,800</u>	<u>256,000</u>

ข้อมูลเพิ่มเติม

- 1) เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2535 กิจการได้นำเครื่องใช้สำนักงานเก่าราคาทุน 20,000 บาท มีค่าเสื่อมราคาสะสม 2,000 บาท ไปแลกกับเครื่องใช้สำนักงานใหม่ราคา 30,000 บาท ในการนำเครื่องใช้สำนักงานเก่าไปแลกนี้ได้ตีราคาเครื่องใช้สำนักงานเก่าตามราคาตลาด คือ 16,000 บาท ส่วนที่เหลือชำระเงินสด สำหรับผลขาดทุน 2,000 บาท ถือเป็นขาดทุนตามปกติ
- 2) ในระหว่างปี 2535 บริษัทจ่ายเงินปันผลเป็นหุ้น 15,000 บาท และจ่ายเป็นเงินสด 10,000 บาท

ให้ทำ

1. งบแสดงการเปลี่ยนแปลงเงินทุนหมุนเวียน ปี 2535
2. งบแสดงแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน ปี 2535

วิธีทำ

บริษัท เอลิมชัย จำกัด
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงเงินทุนหมุนเวียน
สำหรับปี สิ้นสุด 31 ธันวาคม 2535

			เงินทุนหมุนเวียน	
	2535	2534	เพิ่มขึ้น	ลดลง
สินทรัพย์หมุนเวียน				
เงินสด	105,000	83,000	22,000	
ลูกหนี้ (สุทธิ)	18,000	16,000	2,000	
สินค้า	118,600	80,000	38,600	
ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า	<u>1,200</u>	<u>1,000</u>	200	
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	<u>242,800</u>	<u>180,000</u>		
หนี้สินหมุนเวียน				
เจ้าหนี้	5,000	4,000		1,000
เงินปันผลค้างจ่าย	<u>10,000</u>	<u>2,000</u>		8,000
รวมหนี้สินหมุนเวียน	<u>15,000</u>	<u>6,000</u>		
เงินทุนหมุนเวียน	<u>227,800</u>	<u>174,000</u>		
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น				53,800
			<u>62,800</u>	62,800

การทำงานงบแสดงการเปลี่ยนแปลงเงินทุนหมุนเวียน จะพิจารณาเฉพาะการเปลี่ยนแปลงรายการในสินทรัพย์หมุนเวียน และหนี้สินหมุนเวียน ว่ามีผลทำให้เงินทุนหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลง จากข้อมูลข้างต้นปรากฏว่ามีเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น 53,800 บาท

บริษัท เอลิมชัย จำกัด
งบแสดงแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน
สำหรับปี สิ้นสุด 31 ธันวาคม 2535

แหล่งที่มาของเงินทุนหมุนเวียน

จากการดำเนินงาน

กำไรสุทธิ (1)	24,800	
บวก ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวร (3)	<u>4,000</u>	
	28,800	
บวก ขาดทุนจากการแลกเปลี่ยน		
เครื่องใช้สำนักงาน	<u>2,000</u>	30,800
ออกหุ้นสามัญเพิ่ม (4)		5,000
ตัวเงินจ่าย (เงินกู้) (5)		<u>62,000</u>
		97,800

แหล่งใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน

จ่ายเงินเพิ่มจากการแลกเปลี่ยนเครื่องใช้

สำนักงาน (2)	14,000	
จ่ายเงินปันผลเป็นเงินสด (1)	10,000	
ซื้อที่ดิน (6)	<u>20,000</u>	<u>44,000</u>
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น		<u>53,800</u>

ตัวอย่างนี้แตกต่างจากตัวอย่างที่ 1 ตรงที่ไม่ได้กำหนดกำไรสุทธิประจำปีและค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวรมาให้ ซึ่งจะต้องคำนวณหาเอง

การคำนวณประกอบ

1) การคำนวณหากำไรสุทธิ

ในกรณีที่โจทย์ไม่ได้กำหนดกำไรสุทธิมาให้ ต้องคำนวณหากำไรสุทธิประจำปีเสียก่อนดังนี้

กำไรสะสมปลายงวด		89,800	
บวก การจ่ายเงินปันผล:			
หุ้นปันผล	15,000		
เงินปันผล	<u>10,000</u>	<u>25,000</u>	
			114,800
หัก กำไรสะสมต้นงวด		<u>90,000</u>	
กำไรสุทธิปีนี้		<u>24,800</u>	

หรืออาจวิเคราะห์จากบัญชีกำไรสะสม

		บัญชีกำไรสะสม	
2535		2535	
ม.ค.-ธ.ค. หุ้นปันผล	15,000	1 ม.ค. ยกมา	90,000
เงินปันผล	10,000	31 ธ.ค. กำไรสุทธิ	24,800
31 ธ.ค. ยกไป	69,800		
	<u>114,800</u>		<u>114,800</u>

การจ่ายเงินปันผลเป็นเงินสด 10,000 บาท มีผลทำให้เงินทุนหมุนเวียนลดลง 10,000 บาท

2) กำหนดหาจำนวนเงินที่จ่ายเพิ่มในการแลกเปลี่ยนเครื่องใช้สำนักงาน

ราคาทุนเครื่องใช้สำนักงาน (เก่า)	20,000 บาท
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	<u>2,000</u> บาท
ราคาตามบัญชี	18,000 บาท
บวก เงินที่จ่ายเพิ่ม*	<u>14,000</u>
ราคาที่น่าไปแลกเปลี่ยน	32,000 บาท
หัก ราคาเครื่องใช้สำนักงาน (ใหม่)	<u>30,000</u>
ขาดทุนจากการแลกเปลี่ยน	<u>2,000</u>

*ดังนั้นเงินที่จ่ายเพิ่มในการแลกเปลี่ยนเครื่องใช้สำนักงานคือ 14,000 บาท มีผลทำให้เงินทุนหมุนเวียนลดลง 14,000 บาท

สำหรับผลขาดทุนจากการแลกเปลี่ยน 2,000 บาท ซึ่งได้นำเข้าไว้ในบัญชีกำไรขาดทุน ต้องนำมา บวก กลับคืนกำไรสุทธิ เพราะผลขาดทุนจากการแลกเปลี่ยนนี้ไม่ได้ทำให้เงินทุนหมุนเวียนลดลงแต่อย่างใด

หรืออาจวิเคราะห์จากการบันทึกรายการบัญชี เมื่อมีการแลกเปลี่ยนเครื่องใช้สำนักงาน ดังนี้

เดบิต ค่าเสื่อมราคาสะสม—เครื่องใช้สำนักงาน	2,000
เครื่องใช้สำนักงาน (ใหม่)	30,000
ขาดทุนจากการแลกเปลี่ยนเครื่องใช้สำนักงาน	2,000
เครดิต เครื่องใช้สำนักงาน (เก่า)	20,000
เงินสด	14,000

3) การกำหนดหาค่าเสื่อมราคาประจำปี

จากการพิจารณาข้อมูลในงบดุล แสดงให้เห็นว่ากิจการใช้หลักการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับค่าเสื่อมราคา โดยการเปิดบัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม ดังนั้นการกำหนดหาค่าเสื่อมราคาประจำปีสามารถคำนวณหาได้โดยการวิเคราะห์จากบัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม

บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม—เครื่องใช้สำนักงาน

2535		2535	
ม.ค.—ธ.ค. เครื่องใช้สำนักงาน(เก่า)*	2,000	1 ม.ค. ยกมา	4,000
		31 ธ.ค. ค่าเสื่อมราคา	4,000
31 ธ.ค. ยกไป	6,000		
	8,000		8,000

*โอนค่าเสื่อมราคาสะสมของเครื่องใช้สำนักงานที่นำไปแลกเปลี่ยน

ค่าเสื่อมราคาที่คำนวณได้นี้จะนำไปบวกกลับคืนกำไรสุทธิ เพราะค่าเสื่อมราคาไม่กระทบต่อเงินทุนหมุนเวียน

- 4) ทุนหุ้นสามัญเพิ่มขึ้น 20,000 บาท แต่ในระหว่างปีมีการจ่ายหุ้นปันผล 15,000 บาท ดังนั้นจึงเป็นการออกหุ้นสามัญเพิ่มในงวดปีนี้ 5,000 บาท ซึ่งมีผลทำให้เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น 5,000 บาท
- 5) ตัวเงินจ่ายระยะยาวเพิ่มขึ้น 62,000 บาท แสดงว่าในระหว่างปีกิจการได้กู้เงินเพิ่ม มีผลทำให้เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น 62,000 บาท
- 6) ที่ดินเพิ่มขึ้น 2,000 บาท แสดงว่าในระหว่างปี กิจการได้ซื้อที่ดินเพิ่มขึ้น มีผลทำให้เงินทุนหมุนเวียนลดลง 20,000 บาท

ความต้องการในงบการกะประมาณ เงินทุนหมุนเวียน

เทคนิคของการวิเคราะห์เงินทุนหมุนเวียนสุทธิ อาจนำไปใช้ในการจัดทำประมาณการแหล่งที่มาและใช้ไปในเงินทุนหมุนเวียนสุทธิในอนาคต การวางแผนแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน เป็นส่วนสำคัญในการจัดทำงบประมาณ และใช้ในการตัดสินใจว่าโครงการลงทุนควรจะกระทำได้หรือไม่

โดยทั่วไปปัจจัยทางการเงินเป็นสิ่งที่ยาก เงินทุนหมุนเวียนที่มีอยู่ต้องใช้ในการไถ่ถอนหนี้สินระยะยาว จ่ายปันผล และการซื้อสินทรัพย์ถาวรและเงินลงทุน โครงการลงทุนที่ยอมรับหรือที่กำลังจัดทำจะต้องแข่งขันกันและกันเพื่อการปันส่วนในเงินทุนหมุนเวียน เงินทุนหมุนเวียนในเบื้องต้นจะต้องให้กับโครงการที่เหมาะสมตามความเร่งด่วน อัตราผลตอบแทนที่จะได้รับจากโครงการ และเงินทุนหมุนเวียนสุทธิที่คาดหวังไว้ว่าจะได้รับเพื่อมาสนับสนุนต้นทุนตามโครงการ

งบการกะประมาณแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียนสามารถจัดทำได้ล่วงหน้าเป็น เวลาหลาย ๆ ปี และชี้ให้เห็นว่า เงินทุนหมุนเวียนอะไรที่จะมีอยู่ภายหลังจากที่ภาระผูกมัดต่างๆ ได้กระทำครบถ้วนแล้วเงินทุนหมุนเวียนที่มีอยู่จะนำไปใช้ในความต้องการต่าง ๆ ได้ ตามงบประมาณการกะประมาณข้างล่างนี้

บริษัท รวมใจ จำกัด
งบการกะประมาณแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน
สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 25xx

กำไรสุทธิ	1,860,000
บวก ค่าเสื่อมราคาและค่าใช้จ่ายที่ไม่ต้องใช้เงินทุนหมุนเวียนสุทธิ	<u>218,000</u>
	2,078,000
หัก เงินปันผล	<u>540,000</u>
เงินทุนหมุนเวียนสุทธิกะประมาณที่ได้จากการดำเนินงานภายหลังจากจ่ายเงินปันผล	1,538,000
บวก เงินรับจากการขายเงินลงทุนและสินทรัพย์ถาวร	<u>70,000</u>
	1,608,000
หัก จ่ายชำระหนี้สิน	<u>180,000</u>
	1,428,000
เงินทุนหมุนเวียนสุทธิที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น	<u>150,000</u>
เงินทุนหมุนเวียนสุทธิที่มีอยู่	<u>1,278,000</u>
ความต้องการในเงินทุนหมุนเวียนสุทธิ	
โครงการลงทุนที่ดำเนินอยู่	830,000
โครงการลงทุนที่จะเริ่มดำเนินการ	380,000
จ่ายชำระหนี้สินเพิ่มขึ้น	<u>50,000</u>
ความต้องการในเงินทุนหมุนเวียนสุทธิรวม	<u>1,260,000</u>
ส่วนเกิน (ส่วนขาด) ในเงินทุนหมุนเวียนสุทธิ	- 18,000

งบข้างต้นแสดงว่าการดำเนินงานเป็นแหล่งสำคัญที่คาดว่าจะได้เงินทุนหมุนเวียนเงินปันผล จ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้นนำมาหักเป็นภาระผูกมัดที่จะต้องจ่าย การขายเงินลงทุนและสินทรัพย์ถาวรเป็น แหล่งที่ได้มาของเงินทุนหมุนเวียน การจ่ายชำระหนี้สินเป็นไปตามกำหนด และเงินทุนหมุนเวียนสุทธิที่

เพิ่มขึ้นเป็นสิ่งที่ธุรกิจวางแผนไว้ เงินทุนหมุนเวียนสุทธิที่เหลือธุรกิจนำไปใช้ในวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ได้ ซึ่งบริษัทวางแผนว่าเงินทุนหมุนเวียนสุทธิที่เหลือนำไปใช้จ่ายในโครงการที่ได้รับการเห็นชอบแล้ว และในโครงการที่กำลังพิจารณาอยู่ รวมทั้งการจ่ายชำระหนี้สิน

ในการวางแผนระยะยาว ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องกะประมาณเงินสดรับเงินสดจ่าย ผู้บริหารไม่ต้องการรู้อย่างแน่นอนลงไปว่าเงินสดรับจะได้รับเมื่อไร การรู้เพียงว่าบริษัทมีเงินทุนหมุนเวียนสุทธิเพียงพอในการดำเนินงานตามโครงการ และในการจัดการตามข้อผูกมัดต่าง ๆ ที่มีอยู่ก็เป็นการเพียงพอแล้ว

ประโยชน์ของการวิเคราะห์แหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน

1. ทำให้ทราบสภาพการเงินของกิจการ โดยจะชี้ให้เห็นเงินทุนหมุนเวียนของกิจการว่าควรปรับปรุงอย่างไร
2. สามารถวางแผนการจัดการจัดหาเงินทุนสำหรับระยะเวลาต่าง ๆ
3. ช่วยในการวางแผนการชำระหนี้สินระยะยาว

สรุป

งบแสดงแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียนสุทธิ หรือที่เรียกว่างบเงินทุนได้ทวีความสำคัญขึ้น เพราะว่างบนี้ช่วยให้เห็นนโยบายการบริหารทางการเงินของบริษัทโดยตรง และขณะเดียวกันงบนี้ยังให้คำอธิบายว่าทำไมบริษัทซึ่งมีกำไรจำนวนมาก แต่ไม่สามารถจ่ายเงินปันผลได้ ซึ่งอาจเป็นเพราะข้อผูกมัดทางการเงินในการขยายโรงงาน หรือการไถ่ถอนหนี้สิน

ปัญหาท้ายบทสำหรับการทบทวน

ปัญหาข้อ 1.

บริษัท สุขเกษม จำกัด งบดุลเปรียบเทียบ ณ 31 ธันวาคม

	2535	2534
สินทรัพย์		
เงินสด	261,200	237,800
เงินลงทุนชั่วคราว	140,000	320,000
ลูกหนี้ (สุทธิ)	185,000	181,800
สินค้า	208,400	196,600
สินทรัพย์ถาวร (สุทธิ)	<u>1,642,600</u>	<u>1,366,200</u>
	<u>2,437,200</u>	<u>2,302,400</u>
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		
เจ้าหนี้	148,600	123,000
ตัวเงินจ่าย (ธนาคาร)	109,000	105,000
ทุนหุ้นสามัญ	1,020,000	1,000,000
เงินสูงกว่ามูลค่าหุ้นสามัญ	761,000	760,000
กำไรสะสม	<u>398,600</u>	<u>314,400</u>
	<u>2,437,200</u>	<u>2,302,400</u>

ข้อมูลทางการเงินเพิ่มเติมมีดังนี้

	2535	2534
1) ค่าเสื่อมราคา	115,200	104,400
เงินปันผลจ่ายเป็นเงินสด	50,000	50,000
2) ระหว่างปี 2535 ขายทรัพย์สินถาวรจำนวนหนึ่งซึ่งมีราคาทุน 80,000 บาท และมีค่าเสื่อมราคาสะสม 11,600 บาท โดยขาดทุนจากการขายสินทรัพย์ถาวร 7,400 บาท ผลขาดทุนนี้ได้นำไปแสดงไว้ในงบกำไรขาดทุนแล้ว		

ให้ทำ

- 1) งบแสดงการเปลี่ยนแปลงเงินทุนหมุนเวียน ปี 2535
- 2) งบแสดงแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน ปี 2534

เฉลยปัญหาข้อ 1.

บริษัท สุขเกษม จำกัด
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงเงินทุนหมุนเวียน
สำหรับปี สิ้นสุด 31 ธันวาคม 2535

	2535	2534	เงินทุนหมุนเวียน	
			เพิ่มขึ้น	ลดลง
สินทรัพย์หมุนเวียน				
เงินสด	261,200	237,800	23,400	
เงินลงทุนชั่วคราว	140,000	320,000		180,000
ลูกหนี้	185,000	181,000	3,200	
สินค้า	<u>208,400</u>	<u>196,600</u>	11,800	
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	<u>794,600</u>	<u>936,200</u>		
หนี้สินหมุนเวียน				
เจ้าหนี้	148,600	123,000		25,600
ตั๋วเงินจ่าย (ธนาคาร)	<u>109,000</u>	<u>105,000</u>		4,000
รวมหนี้สินหมุนเวียน	<u>257,600</u>	<u>228,000</u>		
เงินทุนหมุนเวียน	<u>537,000</u>	<u>708,200</u>		
เงินทุนหมุนเวียนลดลง			<u>171,200</u>	
			<u>209,600</u>	<u>209,600</u>

บริษัท สุขเกษม จำกัด
งบแสดงแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน
สำหรับปี สิ้นสุด 31 ธันวาคม 2535

แหล่งที่มาของเงินทุนหมุนเวียน

จากการดำเนินงาน

กำไรสุทธิ (1)	134, 200		
บวก ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวร	115, 200		
ขาดทุนจากการขาย			
สินทรัพย์ถาวร	<u>7, 400</u>	<u>122, 600</u>	256, 800
ขายสินทรัพย์ถาวร (2)			61, 000
ออกหุ้นสามัญ (3)		<u>21, 000</u>	<u>338, 800</u>

แหล่งใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน

ซื้อสินทรัพย์ถาวร (4)	460, 000		
จ่ายเงินปันผลเป็นเงินสด		<u>50, 000</u>	<u>510, 000</u>
เงินทุนหมุนเวียนลดลง			<u><u>171, 200</u></u>

คำนวณประกอบ

1) การคำนวณหากำไรสุทธิ		
กำไรสะสมปลายงวด	398,600	
บวก จ่ายเงินปันผล	<u>50, 000</u>	
	448, 600	
หัก กำไรสะสมต้นงวด	<u>314, 400</u>	
กำไรสุทธิปีนี้	<u><u>134, 200</u></u>	